

TINEs betalingsregelverk for rå melk

Utkast. Grunnlag for simulering av alternativt avregningsregelverk fra andre kvartal 2020.

Erstatter utgave: NY

(Regelverket utarbeides av TINE Råvare og vedtas av Styret i TINE SA, jf. TINE SA vedtekter §§ 6 og 7.)

1. Formål

Formålet med kvalitetsbetalingsregelverket er å stimulere til produksjon av melk med god kvalitet og ivareta TINEs omdømme. Kvalitetskrav skal være i henhold til bestilling fra meieriene og reflektere parametere som indikerer god jurhelse og dyrevelferd. Regelverket skal gi TINEs melkeprodusenter viktige styringssignaler og grunnlag for forbedrende tiltak.

2. Generelt

Kundekrav

Meieriene er kjøperne av melkeråstoff. Deres behov for feilfritt melkeråstoff tillegges avgjørende vekt ved utforming av avregningsregler, karantene- og stoppregler. Meieriene skal motta råstoff i verdensklasse for å sikre at norsk melkeråstoff beholder sin posisjon blant verdens fineste.

Meierienes vektlegging av ulike kvalitetsparametere legges til grunn ved dimensjonering av økonomiske tillegg og trekk i avregningsskalaer for de enkelte parametere.

Meierienes behov for å unngå melkeråstoff med dårlig kvalitet legges til grunn ved utforming av karantene- og stoppregler.

Produsenter som får kvalitetsutfordringer, skal gis rimelig tid til stabilisering av melkekvalitet før vedkommende får stoppet melkeleveranse uten oppgjør. En betalt hentekarantene i en avgrenset tidsperiode kan inntre slik at produsenten i rimelig tid til å stabilisere melkekvaliteten, dersom det er hensiktsmessig av kundehensyn.

Kvalitetsregelverket skal bidra til at melkeråstoff leveres med kvalitet som tilfredsstillende offentlige forskrifter og krav.

TINEs omdømme

God jurhelse er en forutsetning for god dyrevelferd. Utover egenverdi for produksjonsdyra, har også god dyrevelferd stor betydning for TINEs omdømme og melkeproduksjonens legitimitet hos norske forbrukere.

For eksempel er celletall en indikator på jurhelse. Økende celletall indikerer infeksjon av bakterier, som gir betennelse i jurvevet. I melk med økt celletall observeres blant annet mer blodprotein, mindre ysteprotein (kasein), mindre laktose og lavere melkeytelse.

Definisjoner

- Avregningsmåned: Kalendermåned som avregningen gjelder for.
- Avregningsverdi: Verdi beregnet for de ulike analysetyper som gir grunnlag for tillegg og trekk i melkepris.
- Kunde: TINE Råvares kunder (aktører i markedsordningen for melk) og småskalameierier.
- Midlertidig hentekarantene: Et leveringsopphold der melkeprodusenten på nærmere angitte betingelser får betalt for produsert melk i en tidsavgrenset periode.
- Ordinær hentestopp: Stopp i henting av melk hos melkeprodusent der det ikke betales for produsert melk.
- Produsenter: TINEs melkeprodusenter.
- Unormal melk: Melk som stoppes i leveringskontroll hos Kunde på grunn av høyt bakterieinnhold, lukt-, smaksfeil eller fremmedlegemer.

Oppbygging av melkepris

Målpris er maksimal pris som melk kan selges for til meierier og aktører i markedsordningen for melk.

Før utbetaling til produsent for avregnet melkevolum trekkes kostnader for visse tjenester knyttet til råvarehåndtering. Dette er blant annet netto kostnader til transport av melk til basismeieri, gårdstankservice, laboratorietjenester, visse rådgivingstjenester og administrative tjenester knyttet til råvarehåndtering.

Melkeprisen består av en basispris og ulike tillegg og trekk som framgår av TINEs gjeldende prisliste. Det gjøres sesongmessige tillegg og trekk i melkeprisen for å stimulere til jevn melkeinnngang gjennom året og legge grunnlag for effektiv meieridrift og redusere reguleringskostnader.

Det betales tillegg og foretas trekk i forhold til melkens kvalitet. Melkens innhold av bakterier, aerobe og anaerobe sporedannende bakterier, celler og frie fettsyrer teller ved fastsettelse av tillegg og trekk i avregnet literpris.

I tillegg kan melk som blir bedømt som Unormal eller funnet å inneholde antibiotika før levering til meieri føre til egne trekk i henhold til prisliste.

Tørrstoffinnhold avregnes separat for protein og fettinnhold i kumelk og samlet for fett, protein og laktose i geitemelk. Avregning skjer som et øretillegg eller -trekk pr liter over eller under en basisverdi.

3. Analyser

Generelt

Analyser og kriterier som legges til grunn for kvalitetsbetaling og regler for midlertidig hentekarantene og ordinær hentestopp bygger på følgende prinsipper:

- I utgangspunktet analyseres alle melkeleveranser for bakteriologisk og kjemisk kvalitet. I helger og høytider gjøres visse tilpassinger av praktiske og økonomiske årsaker. Tids- og temperaturavvik for prøver på analysetidspunkt kan føre til at prøveresultat avvises.
- Analyser av sporedannende bakterier tar utgangspunkt i tankbilanalyser. Gårdstanker med sporeinnhold følges opp.
- Uttak til analyser kan også være stikkprøve- eller risikobasert.
- Antall analyser pr. avregningsmåned og hvor ofte analysene utføres, vil kunne variere.
- Ny prøve kan tas før forrige analyseresultat er tilbakemeldt. Det gis melding til Produsenter om alle analyseresultat som inngår i kvalitetsbetaling.
- Dersom ikke tilstrekkelig antall analyser foreligger, avregnes ikke aktuelle parameter(e) med tillegg eller trekk i Avregningsmåned. Krav til minimum antall analyser for avregning framgår av tabell nedenfor.
- Alle ordinære analyser inngår i kvalitetsbetalingen.
- Produsenten kan klage på analyseresultatet innen 6 uker etter at resultatet er tilbakemeldt på produsentavregningen.

Analyseverdier

Parameter	Enhet	Oppløsning presentasjon enkeltanalyse	Målenøyaktighet enkeltanalyse *)
Fett	%	0,1	± 0,05
Protein	%	0,1	± 0,05
Laktose	%	0,1	± 0,05
Urea	mmol/l	0,1	± 0,5
Frie fettsyrer	mmol/l	0,1	± 0,2
Frysepunkt	°C	0,01	± 0,004
Celletall	Antall/ml	10 000	± 10 %
Bakterier	Antall/ml	1 000	± 10 %
Aerobe sporedannende bakterier	Antall rør (0 – 3)	1	
Anaerobe sporedannende bakterier	Antall rør (0 – 3)	1	

*) 95 % sannsynlighet at analyseverdien er innenfor dette området.

Avregningsverdier

Parameter	Enhet	Beregning	Minimum antall analyser for avregning	Oppløsning avregningsverdi
Fett	%	Veid gjennomsnitt	4	0,01
Protein	%	Veid gjennomsnitt	4	0,01
Sum fett, protein og laktose	%	Veid gjennomsnitt	4	0,01
Frie fettsyrer	mmol/l	Aritmetisk gjennomsnitt	4	0,1
Celletall	Antall/ml	Geometrisk gjennomsnitt	4	1 000
Bakterier	Antall/ml	Geometrisk gjennomsnitt	4	1 000
Aerobe sporedannende bakterier	0 – 3	Aritmetisk gjennomsnitt	4	0,1
Anaerobe sporedannende bakterier	0 – 3	Aritmetisk gjennomsnitt	4	0,1

Alle analyser i avregningsmånedens legges til grunn for avregning.

For celletall i geitemelk legges prøvene i 12 siste avregnings måneder til grunn for simulering.

Dersom det i en avregningsmåned mangler analyser for å nå minimum antall analyser, benyttes siste analyser i foregående avregningsmåned. Dersom det ikke foreligger analyser i inneværende og foregående avregningsmåned, avregnes ikke aktuell parameter i inneværende avregningsmåned.

4. Avregningsprinsipper

Tillegg og trekk for melke kvalitet

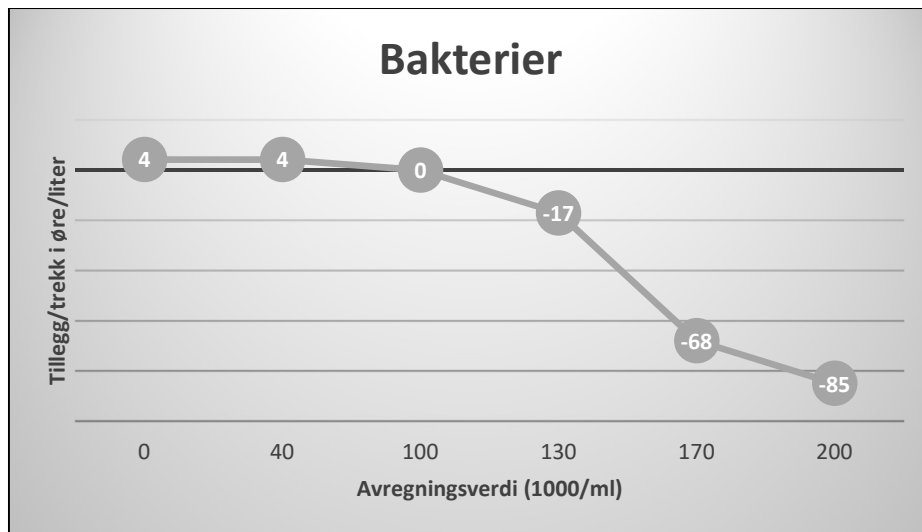
Avregning skjer separat for ulike parametere. Avregningsverdi beregnes i henhold til tabellen over, i hovedsak basert på avregningsmånedens melkeleveranser.

Det gis tillegg eller trekk i melkepris for følgende kvalitetsparametere:

- Bakterier
- Sporedannende aerobe bakterier
- Sporedannende anaerobe bakterier
- Celler
- Frie fettsyrer

Skala for tillegg og trekk vil bli angitt i egen prisliste.

Eksempel på avregningskala:

Den horisontale aksene viser avregningsverdi som 1 000 pr ml. Den vertikale skalaen viser tillegg og trekk i øre pr. liter.

For eksempel gir 40 000 bakterier pr. milliliter et tillegg på 4 øre pr liter. 170 000 bakterier gir et trekk på 68 øre pr liter. Mellom punktene beregnes tillegg og trekk lineært. For eksempel gir 70 000 bakterier 2 øre i tillegg, mens 150 000 bakterier gir 43 øre i trekk. Avregningsverdier over 200 000 bakterier gir et maksimalt trekk på 85 øre pr liter.

Utvikling og testing av avregningskalaer

For å bygge erfaring og dimensjonere økonomiske virkemidler optimalt – slik at det blir motiverende og hensiktsmessig – vil ulike tillegg- og trekksetter testes ut. Vi kommer også til å be om tilbakemeldinger fra produsenter og meierier i testperioden.

Såkalt unormal melk og melk med antibiotikainnhold (ikke salgsvare) er foreløpig ikke definert inn i nytt avregningsregelverk.

Tilpassede regler for midlertidig hentekarantene- og stopp i melkehenting vil utarbeides tidlig høst. Det vil bli tatt hensyn til eiertilbakemeldinger og meierienes behov for feilfri melk.